

Voto

Leuvens Studentenweekblad
Jaargang 15, '88-'89
Nr. 8, dd. 14 november 1988
ISSN: 0773-5162
Wekelijks

Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie
Verantw. Uitg.: Carla Rosseels
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
☎ 016/22.44.38

Verschijnt niet van juni tot augustus

Tesis over Alma

Als den uyl niet zien en wil

We weten het allemaal, managers zijn pragmatisch. Of het nu over Tyl Ghyselincq of over Toon Martens van de vzw Alma Universiteitsrestaurants gaat. Als een assistent economie dan een tesis schrijft met de ronkende titel 'Een economische analyse van de Alma vzw', wordt op de Raad van Beheer minzaam geknikt. De tesis bevat immers *theorie*, wiskundige formules en berekeningen. Die zijn moeilijk, en bovendien geven ze niet echt een kant-en-klare beleidslijn aan. Maar de conclusies die in verband met prijsbeleid getrokken kunnen worden, moeten ook getrokken worden. Al was het maar omwille van de intellectuele eerlijkheid.

Vanzelfsprekend zijn er restricties verbonden aan een dergelijke aanpak van het probleem. Ten eerste in de gegevens: alleen het Almarrestaurant Sedes (Vlaamsestraat) werd in de analyse opgenomen, omdat alleen daar van 1970 tot 1986 - de beschouwde periode - het aanbod in schotels gelijk is gebleven. Dat betekent dus dat er gedurende die periode altijd een dagschotel, hamburger, speciale schotel, varkensgebraad, entrecôte en steak te verkrijgen waren. De invloed van het feit dat alleen Sedes in de analyse is opgenomen op het gegeven beeld van de aangeboden en gekonsumeerde maaltijden valt niet te achterhalen. Sedes staat er immers om bekend dat er een meer begoed publiek komt eten dan in de overige uitbatingen, wat ook al in enquêtes aan het licht is gekomen. Voor de andere uitbatingen zou de analyse dus wel enigszins anders kunnen uitvallen.

Denkwerk

Bovendien zijn het inderdaad wiskundige formules, mathematische functies en economische theorieën die aangewend worden in de analyse. Bijvoorbeeld de veronderstelling van 'de rationele consument'; de individuele consument kiest de goederencombinatie die hem het hoogste *nut* - als economische term 'behoeftebevrediging' - verschaft. Dat houdt een simplificering in van de factoren die meespelen bij de beslissing van een consument; iemand kan bijvoorbeeld ook een schotel kiezen omwille van het prestige dat het kopen van die schotel hem verleent. Een economische of wiskundige theorie houdt dus niet altijd rekening met alle factoren.

Maar dat neemt niet weg dat de bereikte resultaten geprojecteerd kunnen worden op de werkelijke situatie. In een begrotingsdiscussie werkt men inderdaad met reële bedragen, en een reële subsidiepolitiek. Nochtans hanteert men bijvoorbeeld ook in begrotingsdiscussies de 'economische theorie' 'prijsverlaging is welvaartsverhoging', en worden van daaruit ook beleidsopties geformuleerd. Vanuit de resultaten die bereikt worden door de tesis moet dat dus ook mogelijk zijn, ook al zag men dat op de Raad van Beheer niet al te goed zitten.

Welvaart

Het nemen van beleidsopties lag ook in

de studie besloten. Alma krijgt vandaag de dag als deel van de sociale sektor subsidies van de Raad voor Studentenvoorzieningen. Almaklanten betalen dus gemiddeld ongeveer de helft van wat een schotel werkelijk kost, en dit omwille van de democratisering van het onderwijs. Voeding maakt normaal gezien namelijk een vierde van een studentenbudget uit, waardoor goedkope schotels een stevig verschil betekenen. Die idee leeft ook in de studie. Daar wordt gewerkt met het model van de marginale subsidievermeerdering. In het model wordt een subsidieverhoging van één frank verondersteld. Aan de hand daarvan berekent men welke schotel best in prijs zou veranderen om de opbrengst voor de student zo groot mogelijk te maken, met andere woorden 'Hoe wordt de democratisering van het onderwijs zo goed mogelijk bevorderd'.

Maar het standpunt van sociale raad - een *eenheidsprijs* ofte dezelfde prijs voor alle maaltijden bevordert op de best mogelijke manier de democratisering van het onderwijs - wordt hierin dus niet onderzocht. Er wordt in de studie een theoretische keuze gemaakt; men kiest voor het berekenen van schotel die het meest geschikt is voor subsidieverhoging. In een verder deel van de studie houdt men bijvoorbeeld ook rekening met herverdelingsobjectieven; welke schotel men best zou subsidiëren als men aan inkomensverdeling wil doen.

Steek

In de studie werd onderzocht welke prijsverlaging van welke schotel uit het Sedesaanbod - van goedkoop naar duur: dagschotel, hamburger, speciale schotel, varkensgebraad, steak, entrecôte - de grootste welvaartsverhoging te weegbrengt bij additionele subsidie van één frank. Na berekening vindt men dat het het meest *efficiënt* zou zijn de steak in prijs te verlagen, een van de duurere schotels dus. Nu zou men die berekening ook zoveel keer kunnen uitvoeren als er subsidie-eenheden zijn, waarbij men telkens de keuze maakt op basis van efficiëntie. Dan zou men mogelijk een lage eenheidsprijs als uiteindelijk resultaat van een op efficiëntie gebaseerde subsidiepolitiek kunnen bekomen. Dit is echter een hypothetische constructie, waaraan men zich in de studie niet waagt.

vervolg op p.3 >

Muizenissen

U ziet het misschien niet zo meteen zitten, maar wie wat meer wil afweten van de menselijke psyche, doet er best aan zich bij hoogdringendeheid een koppel witte muizen aan te schaffen. Dat beweren sommige psychologen tenminste. Of zijn dat toch maar muizenissen? In ieder geval vindt u wel een aangepaste kooi voor al uw beestigheden tussen onze zoekertjes. Pagina 7.

tionair pamflet. Na de voorstelling trokken ze met schoffels en stenen de straten op om de vreemde bezetter buiten te wippen. En nu hebben onze literatuurkritici weer eens een grap verkeerd begrepen. Resultaat: vier poëten zetelen voortaan hoog op onze Vlaamse Parnassus. Stof voor Belgenmoppen dus. Pagina 5.

Bitok

Niet alle studenten van hogere onderwijsinstellingen zijn gezegend met 'voorbehouden aan meisjes'-peda's, met bitok geardeerd met Afrikaanse saus of met PVDA-studentendokters. Neem nu die sukkel van het Hobu. Ze mogen dan al de unief niet aankunnen, dat wil toch ook weer niet zeggen dat ze zomaar van alle staatsubsidies uitgesloten moeten worden. Maar Sociale Raad gaat zich over hen onfermen. De regering wankelt. Pagina 3

Misverstanden

Als wij Belgen één nationale trek hebben, dan is het wel dat wij er een voorkeur voor hebben om onze geschiedenis op misverstanden te bouwen. Het begon al bij de geboorte van onze natie. Een melodraak van een opera verstonen onze voorouders als een revolu-

SEKS "Mannen moeten al akrobatische uithalen om het twee keer na elkaar klaar te spelen" Het? Seksuoloog Vandereycken onthult alles op pagina 6.
(Foto Jan Van De Velde)

Tiende Europees Poëziefestival gaat van start Omdat je een beeld bent, maak ik een beeld

Het Europees Poëziefestival bestaat tien jaar en heeft dan ook alle reden om feest te vieren. Wie had in 1979, toen de Leuvense Schrijversaktie het initiatief lanceerde naar aanleiding van de eerste Euro-verkiezingen, durven vermoeden dat vandaag een groots opgezette monstmanifestatie, waaraan dichters uit de meest uiteenlopende landen deelnemen, twee weken lang deze stad met poëzie zou kunnen toeien? Deze jubileumuitgave, met een vanzelfsprekend gevarieerder programma dan dat van alle vorige edities, staat in het teken van het beeld. Een voorspelbaar thema, zo lijkt misschien. Of is een beeld meer dan een beeld?

"Van alle taalvormen," zo schrijven de organisatoren van het festival, "is de poëtische expressie wellicht de meest beeldende. Het is dan ook geen kwestie van toeval dat dichters/schrijvers in vele gevallen een meer dan normale belangstelling hebben getoond voor beeldende kunsten. Een aantal onder hen zijn er toe overgegaan zich met andere dan literaire expressievormen bezig te houden."

Het is vanuit deze vaststelling dat het festivalgebeuren voor dit jaar werd gekoncipieerd. Naast de onvermijdelijke, klassieke poëzievoordrachten en lezingen zal de relatie van

geschreven literatuur tegenover de beeldende kunst worden belicht, en dit vanuit twee invalshoeken.

In de eerste plaats gebeurt dat onder de vorm van een tentoonstelling in de Universiteitshallen, die deze vrijdag wordt geopend. Er zullen werken vertoond worden waarin talig (literair) en visueel (plastisch) materiaal een 'fusie' met elkaar aangaan. Men kan daarbij denken aan de concrete en visuele poëzie van Paul De Vree of aan het werk van zogenaamde 'dubbeltalenten' (die zowel schrijver als beeldende kunstenaar zijn) als Pierre Alechinsky. Op de tentoonstelling zal werk van een tachtigtal kunstenaars uit tien verschillende landen aanwezig zijn. Naast de voornoemde leverden voor België onder andere Christian Dotremont (net als Alechinsky lid van de in de jaren vijftig ontstane Cobra-groep), Mark Insingel en Jan Fabre een bijdrage. De expositie gaat gepaard met de publikatie van een omvattende catalogus die een ruime plaats toekent aan een aantal essays over de relatie tussen beeldende kunst en het woord. Zo vinden wij van de hand van Hugo Brems, die overigens hier te Leuven over die materie doceert, een essay dat het 'woord als beeld' (en omgekeerd) vanuit de Nederlandstalige poëzie benadert. De Franse schrijver Michel Butor, die in zijn romans veelvuldig aan de schilderkunst refereert, heeft het over 'Littérature et peinture'. Een gelijkaardig essay van Johan Vanbergen draagt als ondertitel 'bedenkingen bij een historische verwantschap'. Dat maakt meteen duidelijk dat

vervolg op p.2 >

Poëziefestival

Een beeld is maar een beeld

vervolg van p. 1

het zo goed als onmogelijk is een schrijver te vinden die in zijn werk niet ergens gebruik maakt van het ekstraliterair gebied, of er op zijn minst naar verwijst.

Coup

De tweede invalshoek van het festival is het film- en videoluik, dat respectievelijk door DAF en het Stuc wordt verzorgd. Dat beiden elk op hun beurt het thema op een volledig verschillende wijze hebben geïnterpreteerd kan de heterogeniteit van het festival alleen maar vergroten en in niet geringe mate bijdragen tot een verhoogde reflectie omtrent het gebode.

Het Stuc, dat het videoluik voor zijn rekening heeft genomen, heeft zich beziggehouden met de vraag naar de 'verfilming' van poëzie. Er worden onder andere video's vertoond van dichters die in samenwerking met een regisseur hun gedichten in videobeelden hebben omgezet, en er zijn video's die het leven en het werk van een bepaalde dichter registreren. Zo kan je *Letters home* van Chantal Akerman bekijken, een meer dan honderd minuten durende tape die, gebaseerd op een toneelstuk, de relatie van de Amerikaanse dichteres Sylvia Plath en haar moeder behandelt. Akerman kan gelden als typevoorbeeld

ekwivalent van proza te beschouwen. De onpopulaire van video als kunstmedium is daarmee meteen verklaard. In tegenstelling tot film levert het maken van video's geen goudmijn op, een distributiekanal is niet voorhanden en videokunst wordt voornamelijk niet verkocht. De weinige plaatsen waar men videoprodukties kan bekijken zijn festivals en musea. Sinds kort doet de televisie wel zijn best om het medium video op de buis te integreren.

Videokunst is nog vrij jong. Het moet ongeveer twintig jaar geleden zijn dat plastische kunstenaars video aangrepen als uitdrukkingmiddel, omdat zij daarin een verruiming zagen die een oplossing bood voor de beperkingen die bijvoorbeeld het schilderij bood. Het overgrote deel van wat toen werd gemaakt is vandaag gedateerd. Gary Hill vormt daarop een gelukkige uitzondering, en Dirk De Wit heeft dan ook een retrospectieve aan het werk van deze Britse videokunstenaar gewijd. Hill is iemand die via manipulaties het medium exploiteert: hij misvormt de klank, keert woorden en beelden om, zoals blijkt uit de titel van één van zijn werken: *Ura aru*.

Tand

De Andere Film (DAF) heeft de zaak enigszins anders aangepakt, en als men uitgaat van het feit dat film gelijk staat met proza, dan is het niet meer dan normaal dat de poëzie zich hier niet onmiddellijk manifesteert. DAF vertrekt vanuit de minachtende visie die vandaag tegenover 'beeldcultuur' wordt aangenomen: "Het beeldbewustzijn wordt weggedruemd en de ontwikkeling ervan niet gestimuleerd. Met andere woorden, de rol van het beeld in onze maatschappij wordt gemakshalve en ongefundeerd geminimaliseerd, of van een negatief label voorzien: beeldcultuur zou de jongeren verpesten, zou geen enkele culturele waarde hebben, zou tot passiviteit leiden."

Hoewel op het voorgaande wel een en ander valt te denken, zoals het feit dat men een duidelijk onderscheid dient te maken tussen televisiebeeldconsumptie (die wel tot passiviteit leidt) en het gebruik van het beeld als middel tot het scheppen van kunst, kan men zonder meer stellen dat de opwerping van DAF een kern van waarheid bevat: beeldcultuur wordt al te vaak met vooroordelen en onbegrip tegemoet getreden. Er is meer.

DAF stelt dan ook vast "dat een

aantal grote schrijvers en dichters, die vanzelfsprekend voornamelijk met het woord bezig zijn, passioneel met film (beeld) werken of gewerkt hebben." Men denkt dan meteen aan mensen als Hugo Claus (reeds meer dan tien geflopte films), Johan Daisne, Marguerite Duras, Peter Handke, en Pier Paolo Pasolini, die tegelijkertijd één van de belangrijkste Italiaanse dichters én filmers van de twintigste eeuw is.

Een lijstje als dit betekent niet dat DAF zich zou beperken tot het verfilmen van literatuur. Belangrijker lijkt hen

de invalshoek die schrijvers als deze hen bezorgen: men kan er mee pellen naar de eigenheid van het beeld. Wat is de kracht ervan, hoe verhouden zich woord en beeld bij het scheppingsproces van de kunstenaar? Zulke vragen zullen als uitgangspunt dienen voor enkele lezingen.

Ter illustratie van dit getoetste heeft DAF drie 'tandems' bij mekaar gezocht van schrijvers die in samenwerking met een regisseur mooie dingen hebben weten tot stand te brengen. "De kruisbestuiving van vakken en visie bij deze tandems van talent kreëerde niet alleen hoogtepunten in de carrière van de kunstenaars, maar de resultaten behoren tot de beste in hun genre." Eén van die koppels, en dat zal ook wel het bekendste zijn, is het duo Peter Handke (één van de meest vooraanstaande hedendaagse Oostenrijkse auteurs) en de Duitse cineast Wim Wenders (een toonaangevend vertegenwoordiger van Das Neue Kino). Handke en Wenders werken drie keer samen, onder andere bij de verfilming van Handkes klassieke roman *Die Angst des Tormanns beim Elfmeter*. 21 november werd uitgeroepen tot Handke-dag.

Kop

Al dit gedoe rond woord en beeld zou ons nog doen vergeten dat een poëziefestival nog altijd in de eerste plaats poëzie moet brengen. Tijdens de poëzieweek van 22 tot 27 november zullen een hele trits evenementen de revue passeren. Naast de gebruikelijke stortvloed (het wordt bijna een overaanbod) van 'readings' door dichters (Willem M. Rogge-man, Roland Jooris) en kritici (Brems) uit binnen- en buitenland, zullen er twee grote poëzieavonden doorgaan: een Belgische en een Nederlandse. Om het verschil in stand te houden? Top of the bill van eerstgenoemde avond zal Leonard Nolens, wiens ster de laatste jaren sterk aan het rijzen is gegaan, wel worden, en op de andere avond kunt u onder andere Rutger Kopland gaan bewonderen. "Omdat ik geen beeld ben, maak ik een beeld."

Johan Reyniers

Voor gedetailleerde informatie omtrent dit alles kunt u terecht in de Europese Poëziebibliotheek, Blijde Inkomststraat 9. De titel en de laatste zin van dit artikel zijn verzet uit Hugo Claus' gedicht 'Ha! Seele'.

NOG
MINDER

LEZERS
BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit, en ondertekend zijn met naam, studietoer en adres. Wie liever niet heeft dat zijn naam gepubliceerd wordt, moet dit duidelijk motiveren.

Brieven die langer zijn dan 25 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ± 1 getikte blz. met een dubbele interlinie) worden in principe ingekort. Behoudens deze restrictie worden brieven geplaatst zoals ze ons bereiken.

Racisme

Wie zijn Veto tot in de uiterste hoeken uitpluist heeft de laatste weken zijn deel van de pret wel al gehad, je moet er de lezersbrieven van de voorbije veertien dagen maar eens op nalezen. Een onverlaat die in zijn artikels wat teveel loslaat over migranten en een lezer met rebelse neigingen en een schrijfprobleem die zonodig stoom moet lossen vormden een prima excuus voor de oppositie om met de borst fier vooruit en met het recht als vanzelfsprekend aan hun kant in hun al even slecht werkende pen te kruipen.

Er wordt druk heen en weer geschermd met nuffige boekenwijsheid en dure woorden en uiteindelijk moet het Vlaams Blok het als obligate stoute kindje ontgelden. Zelfs Hitler moet ervoor uit de doos. De buitenstaander giert zich intussen een tumor en voelt het met zijn ellebogen aankomen dat van beide kanten de irrelevantie van het probleem zo goed mogelijk omzeild

Je mening aangaande migranten is een dermate gevoelsmatige stellingname die je niet met artificeel gezwets in een Veto moet ventileren. Of toch niet in de mijne. Met een ietwat consequente houding tegenover die Turk van linksbo-

ven is die veel meer gediend; al wil ik de geringe waarde van dit laatste als statussymbool gerust toegeven. Maar je verpest er alleszins mijn dinsdag niet meer mee. En je maakt jezelf niet meer belachelijk.

Wouter Dehandschutter

Repetitor

Wat het artikel over studiebegeleiding aangaat, dat verschenen is in Veto 6, dd 31/10/88, op pagina 5, konstateer ik met spijt dat u verkeerdelijk 30.000 frank als kostprijs van mijn begeleiding vermeldt, terwijl ik u nochtans persoonlijk 15.000 frank mededeelde. Door de foutieve vermelding vervalt het open en sociale karakter van mijn studiebegeleiding uiteraard volledig.

Evenmin ontving ik de jongste dagen 'een vermoede 1e kan-student' aan wie ik 30.000 frank zou gevraagd hebben.

Hugó Kuijpers

Nvdr: U slaat uw prijzen toch wel heel erg door elkaar. Toen we als Veto langskwamen, vertelde u dat u 20.000 frank kostte. En toen onze eerstekanner langsliep, was het wel degelijk 30.000 frank.

Veto, jaargang 15 nr. 8 dd. 14 november 1988

Redaktieadres: 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven (016/22.44.38)

Hoofdredeactie: Erik Paredis

Redaktiesekretaris: Carla Rosseels

Redactie: Johan Reyniers, Jan Van der Linden

Doka: Filip Dutoit, Peter Galbusera, Henri Vanderschueren, Jan Van de Velde

Layout- en vormgeving: Katrien Callens, Luc Janssens, Alexandra Melis,

Erik Paredis, Johan Reyniers, Carla Rosseels, Jan Van der Linden,

Tom Ysebaert, Didier Wijnants

Medewerkers: Katrien Callens, Lut De Boel, Ann De Preter, Walter Pauli,

Jan Provoost, Claudia Van de Velde, Tom Ysebaert, Didier Wijnants

Eindredactie: Katrien Callens, Johan Reyniers

Opplage: 8000 eksemplaren

Zetwerk: Alfaset Leuven

Drukkerij: Rotatyp Brussel

Abonnementen: Studenten: 250,-; niet-studenten: 300,-; steun vanaf 600,-; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Agenda en Ad Valvas: ten laatste donderdag voor verschijnen om 14.00 uur op het redaktieadres bezorgen

Redactievergadering: iedere vrijdagmiddag om 15.00 uur

NIET TE VRETEN

Elke organisatie houdt er wel eens van zichzelf voor te stellen. Vooral als ze er eventueel een centje aan zou overhouden, of als er zelfs een belangstellende méér zou opduiken. En in het bijzonder nu de begin- van-het-akademiejaar-golf wat uitgediepd is en er plaats lijkt te komen voor het serieuzere werk. Ook Loko ofte de Leuvense Overkoepelende KringOrganisatie, die alle kringen behalve Ekonomika groepeerd, zoekt kennismaking of wenst de banden te herstellen met haar achterban: de studenten. Geld is ook altijd meegenomen - nu de vroegere geldschietster, in casu de

eigenlijk zijn vooral belangstellenden welkom. Die krijgen hun kans op dinsdag 15, woensdag 16 en donderdag 17 november. Dan doet de koepel namelijk een toer langs de verschillende Alma-restaurants, met een in-fond van Kringraad, Sociale Raad, Sportraad, Kultuurraad en ga zo maar door (met uw liefblad Veto bijvoorbeeld). Daar maak je kennis met de werkgroepen, met de realisaties van dit en vorig jaar, met de ultieme badges en stickers, kortom de hele werking wordt blootgelegd. Verder zijn er ook ballonnetjes te verkrijgen, vind je een Loko-tafelstaander op je

Almatafel en een Loko-vlaggetje in je Loko-schotel. Smakelijk. □

LOKO

NIETS

Niets aan de hand, november. Wat kleur heeft geeft zich somber prijs. De middag glijdt voorbij aan jou en mij. Er is niets. De regen heeft de ruit versperd met glazen speldekoppen.

Onze geraniums verrekken, blank gezet in hun gelakte bakken. Binnen blijft het altijd stil. Geen kind dat roert. Buiten een truwel op steen, gedreun. Daar komt iemands huis. De toekomst lacht

als niets. Het zwijgen opgelegd verblijven wij de avond in. Toch maar weer naar buiten? Laarzen aan en over een drijfmat gazon

waar late rozen op hun doodsbed staan en het geboomte glanst, gewreven leer. Wie kan tegen ons op? Twee harten zijn we, liefste, met dezelfde klop.

© Erik Spinoy, 1987.

Sociale Raad en Hobu samen?

Alle Menschen werden Brüder

De tijd van betogingen en bezettingen ligt reeds twee jaar achter ons. Alle fakulteiten en universiteiten trokken toen samen op achter hetzelfde eisenplatform. Naast de verlaging van de inschrijvingsgelden en meer geld voor de sociale sektor werd hierin gepleit voor "Hobu-unief: gelijk sociaal statuut". Het was een minder bekende vraag van de studenten. Achter deze korte slogan zit echter een fundamentele problematiek verborgen. In dit gezegende land heeft een universiteitsstudent namelijk recht op sociale voorzieningen, en wordt daarvoor betaald. De KUL ontvangt bijvoorbeeld een dikke 130 miljoen frank. Alle Hobu-instellingen samen zijn goed voor 0 frank subsidie. Nul.

Er zou dus wel eens veel 'Sociale Raad-strijd' in het Hobu nodig kunnen zijn. Laten we echter eerst de algemene situatie duiden. Hobu staat voor "Hoger Onderwijs Buiten de Universiteit". Hiermee bedoelt men het disparate geheel van instellingen (behalve de uniefs) die onderwijs verstrekken na het middelbaar. Sommige richtingen kunnen wat moeilijkheidsgraad betreft de vergelijking met de universiteit doorstaan, anderen zijn dan weer van een ander nivo (maar niet noodzakelijk minderwaardig). Het voornaamste verschil met universiteiten is grofweg dat aan universiteiten wetenschappelijk onderzoek gebeurt, en in Hobu-instellingen niet. De taak van het Hobu beperkt zich tot onderwijs.

Met andere woorden: universiteiten pretenderen algemeen maatschappelijke centers of excellence te zijn, waar het Hobu haar ambitie doorgaans beperkt de leeropdracht degelijk te vervullen. Doorgaans, want er zullen altijd Groep T's bestaan, die zich wat graag een universitaire kachel aanmeten, en alles in het werk stellen om zich waar mogelijk met de universitaire broer op te houden.

Die frustratie bij het Hobu is natuurlijk wel ergens te begrijpen. Eigenlijk wordt het Hobu nooit echt au sérieux genomen, en beschouwt de goegemeente het dikwijls als een mindere vorm van universitair onderwijs: "Wie wel wat verstand heeft, maar niet genoeg om aan de unief te slagen, kan toch nog op het Hobu terecht". Een 'universiteit voor simpele lieden', als je wil. Een simpele gedachte, zouden we zeggen.

De naam alleen al laat zien dat dit - dikwijls onbewuste - vooroordeel diep ingebakken zit. Vroeger had men het over Nuhu (Niet-Universitair Hoger Onderwijs). Deze naamgeving werd algemeen als negatief en denigrerend beschouwd, zodat men besloot de naam 'in positieve richting' te veranderen. Nuhu werd Hobu, Hoger Onderwijs Buiten de Universiteit. Een slag in het water, zoveel was onmiddellijk duidelijk. Zelfs in de nieuwe positieve aanpak

stond (en staat) het begrip 'universiteit' centraal. Men schijnt er maar niet toe te kunnen komen het Hobu an sich te beschouwen, als een zelfstandig en evenwaardig geheel, evenwel met een eigen identiteit.

Binnen het Hobu zelf bestaat er een immense diversificatie. Grofweg bestaan er twee types: Hobu van het lange en Hobu van het korte type. Het korte type omhelst twee- en driejarige opleidingen, het lange type organiseert cycli die niet zelden vijf jaar duren. In deze richtingen is de studieduur dus langer dan bij het gros der licentiaatsopleidingen.

Het aantal instellingen en de ruimtelijke spreiding doet je - zeker in vergelijking met het universitaire wereldje - even duizelen. In Vlaanderen bijvoorbeeld wordt er op slechts zes plaatsen universitair onderwijs ingericht: in Brussel, Gent, Antwerpen, Leuven, Kortrijk en Diepenbeek. Het Hobu heeft alleen al in iedere universiteitsstad meerdere instellingen. Bovendien hebben de meeste kleinere lokaliteiten ook allemaal hun eigen Hobu-instelling: Oostende, Torhout, Diest, Tongeren, Hasselt, Genk, Tienen, Aalst, Geel, Mechelen, Turnhout, Brugge, Roeselare, Waregem, Sint-Niklaas, Beveren, ... Deze lijst is niet limitatief.

De aandachtige lezer kan de bedenking maken dat we in hetzelfde euvel vervallen dat we de beleidsdragers verwijten. We schrijven over het Hobu en we hebben het om de andere regel over de unief. Toch is dit niet zo: bedoeling is de eigen gaardheid van het Hobu aan te duiden. Die eigen identiteit bestaat, en is niet minderwaardig aan de universiteiten, *legen de gangbare mening in*. Niet alleen heeft het Hobu meer instellingen met ruimere geografische spreiding en een groter aanbod aan opleidingen, ook kwalitatief heeft het Hobu wat te bieden - al wordt dit laatste wel eens genegeerd.

Het getuigt overigens van een grove onderschatting om alle richtingen van het Hobu als "gemakkelijker" af te doen. Laat dit ten dele waar zijn, een aanzienlijk aantal richtingen kan de vergelijking

met de universiteit wél doorstaan. Van Hobu-studenten wordt ook dikwijls meer geëist: dagelijkse controle van absenties, veel taken, stages, ... Terwijl het geen geheim is dat er universitaire richtingen bestaan waar in de licenties het *dolce far niente* eerder regel dan uitzondering is.

Samengevat: het Hobu is een andere, maar evenwaardige vorm van Hoger Onderwijs. Het is dan ook onbegrijpelijk dat dit hoegenaamd niet weerspiegeld wordt in het beleid. Haast overal komt het Hobu op het tweede plan, om nog niet te spreken van grove diskriminaties. Zoals bij de sociale toelagen, waar we het in de inleiding over hadden. Het Hobu heeft die niet, en kent dus geen sociale sektor: geen sociale huisvesting, geen gesubsidieerde restaurants, geen sociale dienstverlening zoals studenten-dokters. Waar dit voor universiteitsstudenten noodzakelijk wordt geacht, oordeelt men blijkbaar dat Hobu-studenten hieraan geen behoefte hebben. Ze worden er alleszins niet voor betaald.

De gevolgen zijn dan ook naventend. De studie van het Hoger Instituut voor

de Arbeid die de studiekosten onderzocht kwam tot de vaststelling dat studenten aan het Hobu méér kost dan aan de universiteit. De gedachte dat het Hobu een goedkope, gemakkelijke en korte studie zou zijn blijkt niet meer dan een vertelsel. Al bij al zit het Hobu momenteel in een nog oncomfortabelere situatie dan de universiteit. Wij kunnen tenminste nog janken als de alma-prijzen omhoog gaan, of onze huisvesting of dokters duurder worden, of onze Lokotoelagen inkrimpen. Zulk sociale onrust is in het Hobu bepaald zinloos, zonder alma, zonder...

Sociale Raad ijvert sinds jaar en dag voor de democratisering van het onderwijs. Het zou van een bijzonder eng korporatisme getuigen mochten de kringen enkel bekommerd zijn om een democratischer *universitair* onderwijs. Ze zijn dat duidelijk niet, gelukkig. Sociale Raad heeft immers, vooral via het medebeheer, een grote verantwoordelijkheid voor de Hobu-studenten. Ook zij moeten eten in onze Alma's (ze hebben er zelf geen), dikwijls richten ze zich tot onze diensten (opnieuw: ze...). Hiernaast beïnvloedt de situatie van de Hobu-studenten ook de universiteitsstudenten. Als bijvoorbeeld op gebied van huisvesting bepaalde Hobu-direkties van een ongelofelijke laksheid getuigen en toelaten dat haar studenten in krotten

huizen, dan haalt dit de globale kwaliteit van de Leuvense kamermarkt naar beneden. Dat dit ook gevolgen heeft voor de universiteitsstudenten is duidelijk.

Met deze argumentatie in het achterhoofd kwamen vorige Algemene Vergadering van Sociale Raad de mensen van de Sociale Hogeschool van Heverlee (SHH) aankloppen om ook mogen mee te doen aan Sociale Raad. Omdat onze belangen ook die van hen zijn, en omdat hun inbreng een extra-dimensie voor Sora kan betekenen. Het plenum stond er van gematigd positief tot laaiend entoesias tegenover. Niets scheen een spoedige deelname van SHH in de weg te staan. Scheen.

Enige statutenfreaks van Loko hadden immers ontdekt dat hiervoor een statutenwijziging nodig was. Volgens afspraken van vorig jaar is hierover tot januari '89 geen sprake. Wijselijk sloot men daarom de prille afspraken niet te verkrachten en de definitieve beslissing twee maanden uit te stellen. Na nieuwjaar zal dus een definitieve - en hopelijk positieve - beslissing vallen. Deze louter formele (doch noodzakelijke) obstructie weerhoudt de mensen van SHH er hopelijk niet van om nu reeds ten volle mee te werken. Hiervoor bestaan er geen belemmeringen. Integendeel.

Walter Pauli

Tesis over Alma

De besparingswoede grijpt wild om zich heen: frieten worden nog slechts één keer gebakken. (Foto Henri Vanderschuere)

vervolg van p. 1

Verder berekent men wat de beste subsidiepolitiek zou zijn als men rekening houdt met inkomenshervredering - wat een optie van de Alma direktie zou kunnen zijn. Dan komen hamburger en dagshotel - de goedkopere schotels - veel dichterbij de best subsidieerbare schotel te liggen, maar blijft steak zijn voorrangspostie behouden.

Daaruit kunnen we twee dingen

besluiten. Ten eerste blijkt het dus niet de functie van Alma te zijn aan herverdeling te doen. Steak behoudt immers zijn positie als best subsidieerbare schotel, óók als men inkomenshervredering doet. Zo heeft Sociale Raad zich ook altijd opgesteld; sociale voorzieningen zijn het recht van iedereen, ongeacht het eigen inkomen. Inkomenshervredering hoort op een ander vlak van de maatschappij thuis, alleen op die manier kan echt de onafhankelijkheid van de student bevorderd worden.

Verder lijkt het in de studie alsof het meer subsidiëren van de goedkope schotels weinig zou opleveren aan sociale welvaartsverhoging. Dat is niet zo vanzelfsprekend. Hier duikt namelijk het probleem op dat men die schotels niet kiest omwille van zijn persoonlijke voorkeur, maar omdat men weinig geld heeft, en toch sowieso moet eten. In de studie staat te lezen: "Een prijsstijging aan een zulkdanige weerslag op het reeds laag reël inkomen hebben (omdat de goederen reeds een groot deel van het budget innemen) dat de enige uitkomst erin bestaat zich nog meer van die goederen aan te schaffen. Deze situatie komt voor bij voedingsmiddelen in het geval van zeer lage inkomens." Met andere woorden: als die goedkoopste schotels dus in prijs zouden verlagen, zouden er niet nog meer verkocht worden.

Probleem is alleen dat de studie zich baseert op een marginale subsidieverhoging van één frank, terwijl de laatste jaren subsidies alleen maar omlaag gaan, en gewoonlijk ook met iets meer dan één marginale frank. Anders gezegd: de democratisering gaat met de sociale welvaartsverhoging mee achteruit. Ook nu krijgt men met die problematiek te maken, bij de begrotingsdiscussies binnen Alma en de Raad voor Studentenvoorzieningen - orgaan waar de sociale sektor aan de universiteit wordt beheerd, waaronder dus ook huisvesting, studen-

tenorganisaties, juridische dienst en dergelijke vallen. Men zou het zich op de Raad van Beheer gemakkelijk kunnen maken, en de reductie gewoon om-draaien, namelijk de middenklasse en/of de goedkope schotels in prijs verhoogen.

Maar dat is een politieke keuze: kiest Alma voor het beschermen van de zwakke konsument, door de goedkoopste schotels toch niet te verhogen, of voor een formeel model zoals hierboven aangegeven? Uiteindelijk draait het om de vraag wat men in de Raad van Beheer van Alma als prioriteit beschouwt: de managementefficiëntie of de doelstellingen van een sociale instelling als Alma, namelijk het verschaffen van goedkope maaltijden. Vooral nu het begrotingsbeleid van Alma van het grootste belang is, kunnen wij ons niet van de indruk ontdoen dat de managementbenadering primeert, met alle kwalijke gevolgen vanden. Begrotingen worden duidelijk opgesteld in een klimaat van besparingen en besnoeiingen, niet in het minst vanuit Studentenvoorzieningen, de sektor die toch verondersteld wordt de sociale voorzieningen te *beheren* en er niet alleen zoveel mogelijk besparingen door te krijgen ... Terwijl de democratisering van het onderwijs op elk vlak drastisch beperkt wordt, niet alleen op het vlak van de voeding.

Gelukkig kwam men op de Raad van Beheer nog niet op het idee een opmerking uit de tesis óók verkeerd te interpreteren. Daar staat namelijk te lezen "Normalizer zou men uit één doos groenten ongeveer 35 porties moeten halen. De vindingrijkheid van de studenten herleidt dit echter vaak tot 15 à 20 porties." Nu had men op de Raad van Beheer nog kunnen zeggen dat het met de voeding van de studenten dus zó erg niet gesteld is; als er bespaard wordt, vinden ze er wel iets op. Nu ja ...

Bart Capéau
Lut De Boel

Pipi

Dat de Eskimo's het deden, wisten we al. Maar nu lezen we hier in *Humo* dat het al de gewoonte was bij de Grieken en bij de Chinese keizers, dat Franse tandartsen het voorschreven bij ernstige tandproblemen, en dat ook Gandhi er niet vies van was. En tegenwoordig wordt het gebruikt bij de behandeling van Aids. U raadt het al: we hebben het over de alom geprezen urine-therapie.

Urine is namelijk niet zo vies als u wel denkt. Ze is steriel en bevat dus geen bacteriën. Gevolg: aanhangers van de urinetherapie beweren dat je door het opdrinken van urine en door er je hele lichaam mee in te wrijven alle gifstoffen uit je lichaam verwijderd. En voor Aids zou iets dergelijks gelden. Altijd onder voorwaarde evenwel dat u uw *eigen* urine bezigt.

Klein probleem: alleen het idee al dat je urine drinkt. Volgens de specialisten die door *Humo* geraadpleegd werden, valt het allemaal nogal mee. Wanneer het fris uit de koelkast komt, of met ijsblokjes - 'on the rocks' weet u wel - schijnt het zelfs een delicatesse te zijn ... een beetje zoals bronwater. Fleiter weliswaar, maar met het beste het onderste uit de kan, of pot, willen.

Twist met ons

Als Benno Barnard op pagina 5 zegt dat een nieuwe schare jonge dichters met veel tromgeroffel en hoera-geroep moet worden aangekondigd, en niet met het gebruikelijke academische geleuter dat aan té veel bloemlezingen voorafgaat, dan heeft hij natuurlijk gelijk. Poëzie kan altijd een beetje schwingen

gebruiken. Maar uiteindelijk, als puntje bij paaltje komt en de rook om de hoofden van dichters en lezers is verdwenen, dient de onvermijdelijke vraag naar de kwaliteiten van de poëzie gesteld: de naakte waarheid. Hoe doorstaan onze 'Ruiters van de Apokalyps', zoals Barnard ze pleegt te noemen, het laatste oordeel?

Als Dirk van Bastelaere in zijn gedicht 'Pornschelegel' schrijft: 'Is het een nieuwe configuratie/Van betekenis? Het heeft de schijn van een/Andere werkelijkheid die zich vertakt/Tot binnen het dagelijks leven van iemand', dan fronsen wij even de wenkbrauwen, denken drie keer na en slaken dan een diepe zucht. Fraaie verzen zijn dit wel, maar wat *betekenen ze?* (Niets meer dan dat er een nieuwe generatie dichters is opgestaan, die zich vertakt tot binnen deze kolommen, punt.) En wat moeten wij in godsnaam opmaken uit dit negen bladzijden tellende gedicht als geheel, waarvan zelfs Benno Barnard de titel niet begrijpt? Als 'Pornschelegel' eerlang bij de Arbeiderspers verschijnt kan er een wedstrijd aan worden verbonden: hoeveel (verkapte) citaten en intertekstuele referenties (slik) verwerkt van Bastelaere gemiddeld per pagina?

De taal van deze jonge snaken is ook nog zoets betwistbaar. Volgens Barnard hanteren zij een 'tot poëzie betoverde spreektaal', maar of de spiegelsyntaksis van Van Bastelaere en de in stukken gehakte konstrukties van Dewulf op straat door u en mij worden uitgesproken zonder dat wij erover uitgliden, dat is nog maar de vraag. De kilte die uit de meeste verzen spreekt is trouwens niet meer uit-sprekbaar. Misschien hadden onze jonge leden in hun jeugd jaren een beetje meer sprookjes moeten lezen en wat minder Proust, zoals Ducal blijkbaar heeft gedaan.

Het Affront

Over orgasmen en solidariteit

Het lijkt wel of in de yuppiecultuur van vandaag geen plaats meer is voor politiek teater, dat meestal wordt gedoodverfd als stijloos en voorbijgestreefd gelul. Toch stoot je af en toe nog op een poging om het publiek een beetje op te juttten. Het kan nog, op voorwaarde dat het geheel nog een beetje 'artistiek' blijft tenminste. Teatergroep *Het Affront* liet zich door dit alles niet afschrikken en wil met het stuk 'Zwart/wit' een vraagteken plaatsen achter een woord als solidariteit. Het verhaal, een monoloog met twee personages, is schokkend en innig emotioneel, en de wel zeer aparte voorstelling, volledig gedragen door actrice Vera Van de Bergh, die ook de teksten schreef, laat ongetwijfeld niemand onberoerd.

De rode draad doorheen *Zwart/wit* is het levensverhaal van een zwarte slavin, die meer lijdt dan leeft op een plantage in het Zuidelijke Amerika van de vorige eeuw. Zij werd door slavenhandelaars als een

wild dier gevangen in Afrika en meegevoerd naar het verre land dat haar niets dan ellende en verdrukking beloofde. Reeds vanaf het begin is het duidelijk dat de verteltrant het stuk domineert en

leidt, en hoewel het geen hoogstaande literatuur is, roepen de soms rake bewoordingen een heel bedrijfskeer op van uitgestrekte plantages en geketende negers, die doet denken aan films zoals 'De hut van oom Tom'.

Hoewel de continuïteit van het vertelde verhaal soms aanleiding geeft tot voorspelbare klichees, zoals de te verwachten verkrachting en de allesbehalve progressief aandoende symboliek, zijn er goed uitgemeten breekpunten waarop Van den Bergh de toeschouwer bewust provoceert. Zo vertolkt de actrice een heel eigen visie op 'Amerika, land waar alles kan' door een striptease, die bijwilt meer weg heeft van een masturbatiedans. Zij waagt van de grofheid, van de keerzijde van de glimmende 'American dream', en slaat hard terug met een staaltje van de eigen grofheid, met een zowel lichamelijke als verbale scheldtirade op dat vervloekte land van de (valse) belofte. Op dit soort momenten geeft de actrice zich letterlijk en figuurlijk bloot, en niet zelden zadelt ze je daardoor op met een wrevelig gevoel.

Onbegrip

Maar er schuilt meer achter dit rechtlijnige verhaal, want de zwarte slavin staat niet alleen op de scène. Naast, of liever tegenover haar staat haar blanke component. De echtgenote van de meester is een meer verfijnde, meer ontwikkelde uitgaaf van dezelfde slavin, en haar onderdrukking is even groot. Zij zijn gebonden aan dezelfde man, de één door het huwelijk, de ander door de slavernij.

Vredeseilanden

Is uw zielte nog rein, uw geweten zuiver? Lees dan verder. Dat Vredeseilanden een ontwikkelingsorganisatie is wist u wel al, maar dat zij dit jaar zoveel mogelijk geld inzamelen voor een project in Togo, dat is pas nieuws! Dus, als u geld te veel hebt weet u meteen waar u het kwijt kunt. Wie geen geld heeft komt echter ook van pas: mee mee aan het project. Op 17 november wordt op het sekretariaat van de Eilanden, Ruelsevest 127 (op de Ring, bij de Parkpoort), 22.25.53, een info-avond weggegeven. U bent welkom.

De ellende van beiden is zo verscheiden en tegelijkertijd zo gelijkend, en toch ontbreekt tussen hen de band die die ellende zou kunnen verzachten: er is geen spoor van solidariteit. De blanke vrouw bijt zich vast in de idee van haar eigen superioriteit en misgunt haar rivale haar schoonheid, haar kind, ja zelfs de verkrachtingen waaraan haar echtgenoot de slavin herhaaldelijk onderwerpt. Er is niets anders dan onbegrip want de slavin ziet de blanke vrouw uiteindelijk als een stuk meubilair, een leeg omhulsel dat wegdroomt in het orgasme dat ze zichzelf bezorgt, als enige bevrijding.

Maar ook van de kant van de armen, van wie het lot niet veel beter is dan dat van de slaven, is er geen enkele blijk van solidariteit. De armen zijn heilich tot willoos machtsinstrument in de handen van de meester. Toch houdt het stuk deze schijnbaar uitzichtloze, teneerdrukkende toon niet aan. Er is nog hoop, want uiteindelijk is het niet de blanke vrouw, niet de armen, maar het publiek dat wordt uitgenodigd tot het leveren van de ontbrekende schakel, de solidariteit.

Politiek

Volgens *Philip Demeester*, regisseur van het stuk, is er trouwens een nieuwe tendens binnen het politiek teater merkbaar: meer dan vroeger gaat het nu om teater dat een boodschap brengt zonder moraliserend geleuter. "Het Affront is mijn geweten, en als ik met deze groep een artistiek product wil brengen, dan

moet het inhoudelijke altijd het laatste woord hebben. Dat was ook het geval met ons stuk over incest, 'Papa kan ze kussen'. Sommige dingen grijpen je zo aan dat je er wel over moet praten. De werkelijkheid is vaak extremer dan de meest verregaande fantasie. Als kunstenaar ben je in die zin bevoorrecht, dat je er over kan praten."

Het is in elk geval duidelijk dat het Affront veel meer wil brengen dan een zwart-wittekening in de precieze zin van het woord, of een verhaaltje over vroeger gebeurde onrechtvaardigheden. De vraag is of ze daar in slagen. Omdat de première van het stuk pas deze week plaats vindt en wij enkel een nog onvolmaakte repetitie hebben kunnen bekijken, is het voor ons heel moeilijk op dit moment reeds een oordeel te vellen. Hoewel het stuk zich soms wat te buiten gaat aan een wat ongelukkig aangebrachte patos, menen wij dat de vereisten, die een voorstelling doeltreffend kunnen maken, in 'Zwart/wit' aanwezig zijn, en ongetwijfeld zijn er dan nog verschillende kwaliteiten voor ons verborgen gebleven in de wanorde van een repetitie. Hopelijk vinden ze de juiste combinatie voor de première. In elk geval maakt *Het Affront* met deze bespiegeling over macht en solidariteit niet de fout die 'politiek' teater meestal maakt, en laten ze de keuze aan de toeschouwer, als diens geweten het stuk tenminste overleeft.

Claudia Van de Velde

De nacht juist voor het woud

Hoera, ik ben eenzaam

De Franse schrijver Bernard Marie-Koltès is vooral bekend door zijn toneelstuk 'Dans la solitude des champs de coton', dat ook in het Nederlands op succesvolle wijze op de planken werd gebracht. Toen een paar jaar geleden de Franse sterregisseur Patrice Chéreau Koltès' eerste toneelwerk, 'La nuit juste avant les forêts', onder het stof vandaan haalde, kwam een in al zijn wrangheid poëtische tekst te voorschijn. Het is met dit werk dat het jonge Antwerpse *Sandberg Teater* voor het eerst op de planken staat.

Wat in het Frans ongetwijfeld zeer poëtisch was, blijft in de vertaling van de obscure duivel-doet-al George Adé niet altijd overeind. Nogal Vlaams aandoend soms, maar dan in de negatieve zin. De enige woorden die je aan het eerste halfuur overhoudt zijn trouwens 'pietje' en 'klootzakken'. Dat ligt niet enkel aan de vertaling en de frekwentie ervan, maar ook aan de manier waarop acteur Willy Thomas deze anderhalp uur durende monoloog debiteert: fel, snel, maar al te hoogdravend. Er wordt nogal wat afgeroepen in deze voorstelling, en dat komt het overbrengen van de tekst meestal niet ten goede.

Kloppen

Al bij al mogen tekst en verhaal er best wezen. Twee naamloze figuren ontmoeten elkaar 's nachts in de regen. Zij zijn allebei berooid, totaal vereenzaamd, zonder een dak boven het hoofd. Wie zij precies zijn komen we nooit te weten, en dat is ook de bedoeling niet: het stuk wil het type schetsen van de (jonge) mens van vandaag die gekweld op zoek is naar houvast, naar identiteit. Deze monoloog is een stortvloed van oprispingen, frustraties en problemen. Die cirkelen hier om één centraal gebeuren, waar de tekst voortdurend op terugvalt: het korstondige samenzijn met een meisje, waarna het contact verbroken werd en de wanhoop (weer) haar plaats innam. Zodra de menservaart dat zijn eenzaamheid doorbroken is, komt hij meteen daarna, als gaat het om een wet van een blind noodlot, weer alleen te staan. Hij valt daardoor ten prooi aan vertwijfeling en niet-begrijpen: het waarom van zijn situatie is ondoorgrondelijk en ongrijpbaar.

De manier waarop mensen zich tot elkaar verhouden is dan ook niet erg

rooskleurig te noemen. De relaties zijn gespannen en worden gekenmerkt door onbegrip. Praten is maar praten, de een begrijpt de ander niet, de toenadering mislukt en de eenzaamheid blijft. Wat een totaal geïsoleerd iemand dan uiteindelijk nog rest is de wraak: hij 'wil er op kloppen' en zo al zijn opgekropte woede afgeeren.

Koltès' stukken zijn telkens gesitueerd in de stad, die wordt afgeschilderd als een bij uitstek somber oord dat als metafoor dient voor, en waar allerlei abstracta als vervreemding, eenzaamheid en machteloosheid samenkomen.

Douche

'De nacht juist voor het woud' is een monoloog, maar wordt door twee acteurs ten tonele gebracht. Willy Thomas is aan het woord, terwijl Guy Dermal de toevallige tweede is die hij ontmoet en waar hij tegen praat. Dermal fungeert als klankbord: zijn reacties zijn beperkt tot een blik, een handgebaar, een afwijzen, een klap. Dit zwijgen wordt tot het uiterste doorgedreven. Soms zijn de uitvalven van Thomas van die aard, dat je vanuit jezelf verwacht, bijna eist dat Dermal hem van antwoord dient. Op zo'n (schaarse) momenten is het stuk dan ook wel eens aangrijpend en zijn de situaties zeer herkenbaar. Jammer genoeg is echter al te vaak het tegendeel waar: de spraakwater van Thomas raakt dan kant noch wal en de aanwezigheid van een zijwijdende tweede werkt bijwiltien sterk irriterend.

Het meest eerlijk echter, en dat is meteen de reden waardoor het stuk zijn uitwerking mist, is de al te geforceerde acteerwijze van Willy Thomas. Het eerste halfuur wordt om de haverklap een lachje uitgestoten, en het volgende uur wordt geschreeuwd dat het een lieve lust is. Het zijn natuurlijke de kreten van een vertwijfeld mens, maar de hoogdravendheid ervan ontneemt aan de tekst alle geloofwaardigheid. Een tekst die bij momenten, bijvoorbeeld wanneer het over de mislukte toenadering tot het meisje gaat, heel teder wordt, maar die door Thomas wordt uitgebraakt alsof hij voor een troep soldaten staat. Het is echt niet nodig om verhevige gevoelens met verheven stem te brengen, intergedend.

Gelukkig was het decor leuk. Een paar aardige trauksjes om het idee van regen op te wekken zijn best geslaagd, ook op het einde waar het licht in dat kader zeer mooi wordt gebruikt. Helaas leed dit niet dat de uitwerking van het stuk op de toeschouwer wat nattigjes is: een koude douche.

Johan Reyniers

theater
HET AFFRONT

ZWART / WIT

NWT VIERT 5-JARIG BESTAAN MET MATIGE BUNDEL

De redactie van het Nieuw Wereldtijdschrift is een beperkte club van slechts vier personen: Herman De Coninck, Benno Barnard, Piet Piryns en Paul De Wispelaere. Dat zijn dus twee dichters, een journalist en een prozaïst. Alle vier schrijven ze ook essays; het essay is binnen de redactionele optiek van het NWT het kruispunt van de verschillende literaire genres. Wellicht is het aanbod aan Nederlandse én vertaalde essays trouwens de sterkste troef van dit blad (denk alleen al aan de sublieme bijdragen van William Gass).

Vanuit die optiek is het ook aannemelijk dat de redactie naar aanleiding van het vijfjarig jubileum van het NWT een kleine essaybundel heeft samengesteld. De vier redacteuren staan hier verenigd, wat volgens de flaptekst zelfs op een redactievergadering nooit lukt. Elke musketier heeft een soort autobiografisch essay gepleegd: "Vier keer autobiografisch, vier keer essayistisch, vier keer avontuurlijk," zo laat men ons weten.

Pretentie

Maar dat laatste valt in twee van de vier bijdragen nogal tegen. Hoofdredakteur Herman De Coninck levert in *De tweede vrouw van Dik Trom* (meteen ook de titel van het hele boekje; dat zegt iets over de verhoudingen binnen de redactie en misschien ook over de pretentie van De Coninck) een typisch breiwerkje af: een reeks autobiografische elementen, een paar licht verteerbare woordspelingen, wat melancholie en een flinke vracht knipgoeds. We vernemen hoe De Conincks literaire smaak ontstaat en evolueert (van melancholie naar vrolijk cynisme), maar verrassend is het allemaal niet. Zijn stijl wordt snel doorzichtig en soms zelfs irriterend. Het kwajongensgemaag, de kwinkslagen, de bijna melige humor: het maakt de tekst er niet dramatischer of aangrijpender op. Overigens past

De Coninck dit principe ook toe als hoofdredakteur in het NWT: zijn inleidende teksten zijn bijna altijd slechte samenvattingen of lompe banaliseringen.

Nog lomper is het stuk van Piet Piryns, geboren Vlaming, ex-Humo (samen met De Coninck een befaamd interviewersduo) en al jaren werkzaam in Nederland (hij loopt er met een aangepast aksent rond). En blijkbaar kent die man maar één tema: de relatie Vlaanderen-Nederland. Awel zonne!

Neen, de bijdragen van Benno Barnard en Paul De Wispelaere zijn veel boeiender en avontuurlijker. Barnard heeft in een kort nawoordje zijn eigen bijdrage geduid: hij heeft het plan opgevat om een 'genealogische autobiografie' te schrijven in de vorm van een uitgebreide reeks gedichten. De gedichten zijn niet strikt autobiografisch, de personen zijn niet Benno Barnard, maar "in het isolement van een leven ben ik een van hen, in het onderlinge verband van de gedachten ben ik hen allemaal". In de bundel zijn vier van die gedichten opgenomen.

Geheugen is een krant waaruit hij Lindbergh knipt, die tussen de aardappelen van zijn moeder land. Het had iets van een droom, zeg hij, die vlucht.

'Oefeningen in Afscheid' van Paul De Wispelaere is eigenlijk het enige echt verhalende essay in de reeks. De Wispelaere bespeelt hier het thema van de fotografie en de betekenis van visuele herinneringen: "Een foto is een teken dat verwijst naar alles wat er niet op te zien is: figuren, gebeurtenissen, omgevingen, de voor- en nageschiedenis." Ook stilistisch is dit stuk meer dan de moeite waard.

(DW)
NWT (redactie), *De tweede vrouw van Dik Trom*, Dedalus, 1988, 78 pp.

De lagen en listen van Benno Barnard

“Dat hele idee van een nieuwe generatie dichters is gewoon onzin”

Sinds de publikatie van de poëziebloemlezing 'Twist met ons', in het najaar van 1987, wordt het literaire leven bijna beheerst door de aanwezigheid van een zogenaamde 'nieuwe generatie' dichters. Men heeft het dan over de 'vier apokalyptische ruiters' Van Bastelaere, Ducal, Dewulf en Spinoy, die door inleider Benno Barnard in ronkende bewoordingen worden voorgesteld als de eindelijk opgedaagde redders van onze schrale letteren. Het hoeft geen betoog dat heel poëtisch Vlaanderen hierop afknapt en verontwaardigd reageerde. Niettemin is het hele generatie-idee sindsdien een eigen leven gaan leiden en lijkt het er zelfs op dat de dichters hun vroegtijdige myte zijn gaan cultiveren. Kwaad opzet, slinkse literaire politiek? Veto trok naar Benno Barnard met de vraag: hoe smerig zijn de Nederlandse letteren?

Veto: In nauwelijks een paar jaar tijd is Benno Barnard uitgegroeid tot een van de invloedrijkste personen binnen de Nederlandse literatuur. Hoe staat u daar zelf tegenover?

Barnard: «Zoets is voor mij natuurlijk heel moeilijk te beoordelen. Als het gaat om invloed, dan spreekt hij meestal over kritiek. Die poëzie-essays van mij in het NWT hebben wel een zekere invloed gehad, en hebben dat nog wel, op die duizend mensen die daar erg in geïnteresseerd zijn.»

«Links en rechts voel ik ook wel dat mensen maar wat graag zouden willen dat ik over hun werk zou schrijven, maar dat is te verdedigbaar om aan toe te geven. Ik heb mijn poëtica, als je dat zo wil noemen, in die essays neergelegd en dat heb ik voorlopig dus niet meer te doen. Nu wil ik een reeks essays maken over proza.»

«Het uitgangspunt bij die essays, de uitdaging was juist om dat genre te vernieuwen, om essays te maken die getuigen van een behoorlijke vak kennis maar die tegelijkertijd volkomen on-akademisch zijn, en subjectief. Ik stoorde mij niet aan enig voorschrift, de leesbaarheid stond centraal. Het mooiste compliment dat ik daaromtrent ooit gehad heb was van iemand die zei dat hij zich absoluut niet voor poëzie interesseerde, maar wel altijd mijn essays las.»

Spilly

Veto: Als we het over uw invloed hebben, dan denken we onder andere aan die zogenaamde generatie nieuwe dichters rond de bloemlezing 'Twist met ons'. U hebt die toch mee helpen creëren?

Barnard: «Wacht even, hier moet ik even iets duidelijk stellen. Ik heb die generatie helemaal niet gekreërd. Die generatie heeft zichzelf niet eens gekreërd, dat hele idee is een plan van Hugo Brems geweest. Die jongens hadden wat gedichten klaar en toen heeft Brems dat boek bedacht, wat eigenlijk een spin-off is van een weekend van 'Dietsche Warande en Belfort' – alsof de katholieken in Vlaanderen een nieuwe generatie dichters opleverden, dit om Anton van Wilderode een plezier te doen. Die jongens lachen zelf een beetje om dat hele idee, maar zij dachten zo van 'ja, het is een leuke grap, dat doen we dan'. En omdat ik hen alle vier kende hebben zij mij toen voorgesteld om daar een inleiding bij te schrijven. Ze noemen de bundel 'Twist met ons' en daarom heb ik daar een vrolijke, boutade-achtige inleiding bij gemaakt.»

«Nou, dat heb ik geweten, zeg. Heel poëtisch Vlaanderen donderde over mij heen alsof ik alles wat hen heilig was had besmeurd met drek. Dat was volkomen voorbijgaand aan de essentie van mijn verhaal. Ik wou gewoon even vier dichters voorstellen van globaal dezelfde leeftijd, ik schreef waarover ze 'hadden en blies alles een beetje op: komaan, twist met ons. Maar wat gaan ze dan doen? Dan gaan ze met mij twisten. Die absurde situatie heeft zich voorgedaan omdat ze mijn inleiding zo verschrikkelijk letterlijk hebben genomen. Hoe had ik hen anders moeten aanpakken? Je zegt niet, "dit is aardige poëzie en die kan daarmee vergeleken worden", nee, je

derlands schrijven. Zoets kan toch maar moeilijk als een boutade worden opgevat.»

Barnard: «Wat ik daarmee bedoel is dat zij het Nederlands hanteren op een toon van vanzelfsprekendheid, waardoor die poëzie helemaal niet onmiddellijk meer herkenbaar is als afkomstig uit Nederland van Vlaanderen. Dat is niet goed of slecht, ik constateer dat alleen maar. Misschien zijn zij meer beïnvloed door de Noordnederlandse poëzie. En het heeft ook wel iets te maken met het feit dat zij, en dat zal wel een generatiekwestie zijn, die taal gemakkelijker hanteren.»

«Bovendien, en dat is misschien iets dat je het kenmerk van een generatie zou kunnen noemen, is het duidelijk dat zij een tot poëzie betoverde spreektaal hanteren. Waarmee ik niet zeg dat zij

“Zit jij in die commissie, dan geef ik jou die prijs.” Amok, dus twist, willen ze helemaal niet. Ze willen niet dat er over de kwestie gediscussieerd wordt.»

«Die nieuwe dichters gaat het er nu juist om dat je iets zegt als je schrijft, en in die zin voel ik me met hen verwant. En als je iets zegt is het de bedoeling dat er gereageerd wordt, dat er respons wordt uitgelokt. Als je het heel dik in de verf zet kun je zeggen dat de schrijver een maatschappelijke functie heeft. Je schrijft niet om louter esthetische behoeften te bevredigen.»

«Ik denk dat deze dichters zeker respons willen, anders hadden zij die titel 'Twist met ons' niet gekozen. Het is natuurlijk de vraag of zij met dat deze poëzie al voor mekaar krijgen. In alle vier de gevallen gaat het om een tamelijk intellectueel literair schrijven. Van Bastelaere heeft dat het meest, maar ik denk dat hij, als hij zich bevrijdt van die lichte intellectuele nuffigheid en dat gekoketeert met zijn eigen kennis, gedichten kan schrijven waar dat wel voor geldt. Hij voert nu al onderwerpen aan waarin hij alles ter discussie stelt.»

Veto: We leggen 'Twist met ons' opzij. Als je kijkt naar wat er vandaag in onze kleine literaire wereld gebeurt, dan is het toch duidelijk dat zowel NWT (de Coninck en u) als DWB (Hugo Brems die de generatie heeft bedacht) dezelfde mensen, namelijk deze vier dichters,

nou es uit, waarom staat dat daar? Veto zijn dan tot een soort kompromis geraakt.»

«Men weet ook niet dat de gedichten van Van Bastelaere die erin hebben gestaan een keuze waren uit een veel groter pakket, maar de meeste daarvan vonden wij niet goed genoeg. Ik zei ooit tegen Van Bastelaere, "als je dat nou omgekeerd zet, die twee woorden gewoon omdraait, dan is het veel duidelijker wat je zeggen wil." Waarop hij het oorspronkelijk antwoord had: "Dat stond er oorspronkelijk ook, maar dat vond ik te makkelijk." Zoets is typisch voor de moeilijkdoenerij van Van Bastelaere.»

Mandarijn

Veto: De invloed van Barnard en de Coninck is niet alleen merkbaar in het NWT, dat is maar het topje van de ijsberg. Hoe komt het bijvoorbeeld dat die nieuwe dichters steeds allemaal bij de Nederlandse uitgever (lees: de Arbeiderspers) terechtkomen? Omdat Barnard die bundel daar afgeeft en dat werk dan meteen au sérieux wordt genomen.

Barnard: «En als de Coninck een bundel afgeeft bij HeideLand, dan wordt dat ook serieus genomen. De kwestie is dat veel jonge auteurs, misschien enigszins ten onrechte, een uitgave in Nederland als een brevet van schrijfkunst beschouwen. Bij Houtekiet en Dedalus, zo hoor je dan zeggen, kan iedereen uitgeven.»

«Maar het is waar, ik bezit invloed. Als ik naar mijn uitgeverij De Arbeiderspers toespel en zeg, "ik heb een interessante jonge schrijver voor jullie", dan zullen ze die natuurlijk met meer aandacht lezen dan een ongeveerd manuscript, want van honderd inzendingen kun je er achtennegentig weggoeien. En bovendien is het zo dat ik een ongeloflijk belangrijke, dikke mandarijn ben die het hele literaire leven hier beheerst – da's natuurlijk onzin! Ducal is bij de Arbeiderspers terechtgekomen via de Coninck. Spinoy heeft zijn bundel uitgegeven bij Manteau toen ik daar toevallig (kursivering jr/ep) zat. Hij is wel op mij afgestapt, maar goed. Van Bastelaere zit nu bij de Arbeiderspers. Dat is inderdaad via mij gegaan, want die jongen wilde absoluut in Nederland uitgeven. Maar het is niet zo dat ik hier met een spiedend oog rondloof en interessante dingen doorgeef naar Holland, want dan zou ik inderdaad zo'n mandarijn zijn.»

«Men overschat tomeloos, maar dan ook tomeloos, de invloed die de Coninck en ik op de literatuur zouden uitoefenen. Ik heb een heel korte tijd een soort scouting voor de Arbeiderspers gedaan, maar ik heb die afspraak opgezegd omdat ik geen machtspositie wens te hebben. Om precies dezelfde reden weiger ik in jury's van literaire wedstrijden te gaan zitten. Als schrijver vind ik het niet mijn taak andere schrijvers te beoordelen, tenminste niet in die zin.»

«Het klinkt alsof ik mij zit te verdedigen tegen beschuldigingen dat ik machtig zou zijn, maar ik wil alleen maar een paar myten uit de wereld helpen. Iemand als Marcel Janssens, die heeft dat soort macht dat jullie bedoelen, maar daarvoor moet je dan bij hem zijn, daar heb ik geen scheidmeter mee te maken.»

John Reijnders
Erik Paredis

Woensdag om 12 uur op de achtste verdieping van het Erasmushuis, Blijde Inkomststraat, is er een poëzieurtoer van de dichters Dirk van Bastelaere, Charles Ducal, Bernard Dewulf en Erik Spinoy. Professor Hugo Brems modereert.

Aangebrand

Niet alle meisjesstudenten zijn uit hetzelfde bronsgroen eikenhout als je lief gesneden. Als zij koken loopt alles in het honderd: het wordt slecht, eenzijdig, ongezonder. In Leuven gaat de liefde zelden door de maag. Om aan deze situatie een mouw te passen werd, met inspiratie en kookervaring van kreative studenten, een heus studentenboekboek samengesteld. Alles staat erin, ook jouw niveau. Het boek kost slechts 100 kroketjes en is verkrijgbaar bij de UP en SoRa. Snellen en smullen maar.

“In mijn grenzeloze naïviteit gewoon een leuk stukje gemaakt” naar voren schuift.

spreektaal schrijven, maar dat zij, net zoals Nijhoff, gewone woorden zo schikken en plaatsen dat die poëzie worden, en dat zonder afhankelijk te zijn van allerlei rochelende terminologie. Zoets moet je in tegenstelling zien tot al die ondoorzichtige, geparureerde mist van de Pink Poets, waar het neo-realisme al een reactie op was.»

Flikker

Veto: Een ander element in uw inleiding dat niet zonder meer als een grapje kan worden beschouwd is de stelling dat deze dichters, ook al in tegenstelling tot hun al te brave voorgangers, "antwoord, azijn en amok" willen. Ons lijkt het eerder zo dat ook deze jonge dichters niet ontsnappen aan het in stilte schrijven van "literatuur over en bij literatuur", zoals Tom Lanoye het formuleert.

Barnard: «Als ik zo nadrukkelijk alliterer is dat natuurlijk omdat ik een stijfgewoonte hanteer. Ik bedoel er mee dat wij hier leven in een literair klimaat waarin dichters zo veel mogelijk geen antwoord krijgen, maar elkaar alleen maar op de schouders kloppen in die klubbe van vrienden. Er is geen respons maar keukevel, geen azijn maar wolven wierook. Ze likken mekaar de hielen:

Seksuologie aan de KUL

Seks wordt snel eentonig

Eenkele weken geleden vond er aan deze universiteit een symposium plaats over 'Seksuologie in de jaren '90'. Een trits wetenschappers bogen zich daar over hun vakgebied om de huidige stand van zaken op te maken. Eén van de boeiendste lektoren was Walter Vandereycken, psychiater-seksuoloog, lector aan de KU Leuven en kliniekhoud van het Universitair Psychiatrisch Centrum te Kortenberg. In zijn lezing stond de idee centraal dat zowel seks als de behandeling van seksuele problemen vaak een zaak van techniek geworden zijn, wat bijdraagt tot een sociokultureel klimaat waarin mensen de zin in een voorgeprogrammeerde seks verliezen: seksuele lust is veranderd van een 'taboe' in een 'must'. De gerichtheid op 'perfekte seks' met steeds 'sensationelere' orgasmen maakt de mens seksmoe.

Veto: *Beschouwt u die prestatiegerichte sekskultuur als een algemeen menselijk gegeven of als een cultureel gegeven?*

Vandereycken: «Die prestatiedrang is zeer zeker een cultuurpatroon. Maar het is niet het enige belangrijke gegeven in de huidige seksuele cultuur. Wat Christopher Lasch omschreven heeft als 'de cultuur van het narcisme' is ook in de seksuele omgangspatronen zeer sterk aanwezig. Als de primaire behoeften van de mens bevredigd zijn, dan kan hij aandacht besteden aan de opvolging van z'n vrije tijd, aan z'n lichaam... Die lichaamskultuur omvat zowel fitness als het bezig zijn met seks: seksueel genot is in wezen een zeer egoïstische zaak. Dat heeft natuurlijk ook te maken met de ontdekking van de pil: seksualiteit en voortplanting zijn ontkoppeld geraakt, waardoor seks helemaal in de genotsfeer terechtgekomen is. Seks is op zeer korte tijd in plaats van een taboe een must geworden. Er is een nieuwe pathologie ontstaan: mensen hebben nu problemen omdat de seksualiteit teveel gekwantificeerd is: het hoort minstens zo veel keer per week. De belevingscomponent, de intimiteitswaarde van de relatie is op de achtergrond geraakt.»

Veto: *Hoe vertaalt zich dat in concrete problemen?*

Vandereycken: «Om die vraag te beantwoorden, moet ik er eerst op wijzen dat de vrouwen op dit moment de mannen aan het inhalen zijn op het gebied van seksuele ervaring. Dit bleek al in '83 naar aanleiding van een onderzoek bij dertien- tot achttienjarigen. De vrouwen vragen nu veel meer naar seks en dat merk je ook op consultaties: vrouwen klagen nu dat hun man zo weinig zin heeft. Zoiets hoorde je vroeger nooit. Maar het gevaar is natuurlijk dat de vrouw het 'mannenmodel', waarbij enkel het lustaspect telt, volledig zou overnemen.»

Veto: *Maar vragen vrouwen dan niet eerder naar andere seks dan naar meer seks? Het recente Shere Hite-rapport doet uitschijnen dat vrouwen vooral op zoek zijn naar meer teederheid en intimiteit in hun (seksuele) relaties.*

Vandereycken: «Mannen zijn inderdaad zeer zwak op het vlak van teederheid en intimiteit. Vroeger was seks

voor hen vooral verbonden met dominantie. Maar nu vrouwen zelf om seks vragen, kan seks niet meer op die manier gehanteerd worden. De machtsbalans verschuift. Mannen worden nu met een ander soort vrouw gekonfronteerd.»

«Het gevaar bestaat echter dat de vrouwen de mannen gaan imiteren. Dat merk je bijvoorbeeld duidelijk bij Barbach, een sekstherapeute die je als de vrouwelijke tegenhangster van Masters en Johnson zou kunnen beschouwen. Het uiteindelijke doel van haar therapie kwam er op neer vrouwen te leren masturberen. Dat had een feministische ondertoon: laat ons het zelf maar doen. Maar op die manier kreeg het orgastische aspect natuurlijk ook een zwaar aksent, terwijl dat traditioneel altijd door de man overgeëkstueerd is. Nu gaan de vrouwen het ook teveel benadrukken: ze klagen bijvoorbeeld over het geringe aantal toenaaderingen vanwege hun partner.»

«Tegelijkertijd hoor je ook vaak klachten in verband met seksmoeheid: seks wordt snel eentonig. Dat is een typisch kenmerk van een consumptie-gedrag: als het gekonsumeerd wordt, verliest het snel zijn aantrekkingskracht. Wij worden vandaag overspoeld door seks. Het huidige straatbeeld met z'n reclameborden zou door onze grootou-

ders als porno ervaren worden. Het aantrekkelijke van het geheimzinnige, het verbodene zelfs, valt helemaal weg. Die massale openheid is uiteindelijk ook een zwakte. Een onderzoek naar de seksuele activiteit bij koppels van veertig jaar en ouder zou volgens mij wel eens kunnen uitwijzen dat deze mensen lijden aan een soort 'burn-out', het afgestompt zijn door een teveel aan seks, zelfs wanneer ze op jongere leeftijd een actief seksleven hebben gehad.»

Veto: *U reageert tegen het overdreven belang dat er binnen de seksuëleitbeleving aan het orgasme wordt gehecht en u vreest dat ook de vrouwen dat in de toekomst te eenzijdig zullen nastreven. Leidt het uit de fokus halen van het orgasme echter niet tot een herstel van de vroegere situatie, waarbij de man bevredigd wordt en de vrouw niet?*

Vandereycken: «Dat is helemaal niet een orgasme krijgen is voor een man immers niet gemakkelijker dan voor een

vrouw. Vrouwen zijn op dat gebied zelfs superieur: ze kunnen het hoogtepunt even snel bereiken en zelfs eendeloos volhouden. Een man moet al akrobatische uithalen om het twee keer na elkaar klaar te spelen. Maar de meeste vrouwen zitten opgescheept met een eeuwenlange culturele erfenis, die hen afremt en hen verhindert van seks te genieten als er geen intimiteit bij te pas komt.»

Veto: *In uw lezing zei u dat Masters en Johnson een technologische visie op seks introduceerden, die een bevestiging inhield van het mannelijke seksuele prestatie-model. Masters en Johnson hebben anderzijds toch ook ontdekkingen gedaan die de vrouwen vele nieuwe mogelijkheden boden: ze hielpen de myte van het vaginaal orgasme de wereld uit, ze stelden dat de kooits niet altijd het van het was voor de vrouw...?*

Vandereycken: «Masters en Johnson hebben de menselijke seksualiteit fysiologisch benaderd. Ze hebben metingen gedaan en zijn tot de conclusie gekomen dat de klooits - en niet de vagina - bij de vrouw dezelfde functie heeft als de top van de penis bij de man. Hoe belangrijk is kooits dan voor vrouwen? Als je niet de nadruk legt op het orgastische aspect, dan denk ik dat de kooits voor de meeste vrouwen wel belangrijk is. Maar zij situëren de waarde ervan eerder op het belevingsvlak: ze verbinden de kooits met een metafoor van verbondenheid, van versmelting. De verwaarlozing van dat belevingsaspect is typisch mannelijk.»

Veto: *U hebt ook kritiek op de benadering van veel hedendaagse sekstherapeuten, die voor elk seksueel probleem een pakket technieken aanbieden om tot een verandering van het gedrag te komen. Wat zou u in de plaats daarvan willen stellen?*

Vandereycken: «Veel hangt af van het behandelingsdoel dat je definieert: je kunt een klacht in een bredere context plaatsen of niet. Therapieën die enkel een technische vaardigheid aanleren om het symptoom te behandelen hebben opgang gemaakt omdat vroegere therapieën zoals de psychoanalyse de actuele klacht helemaal uit het oog verloren. De ontwikkeling is echter te sterk de andere richting uitgegaan: therapeuten zijn vaak reparateurs geworden. Op dit moment willen vele therapeuten terug de richting van een meer geïntegreerde benadering uitgaan: binnen de sekstherapie krijgt bijvoorbeeld het gezin en de leefgroep terug meer aandacht.»

«Toch is er over het algemeen nog een ongelukkig conservatisme op het vlak van schoolvorming. Ook aan deze universiteit is dat zo: geïntegreerde hulpverlening ligt nog zeer moeilijk binnen de fakulteit psychologie en zeker binnen de fakulteit geneeskunde. De studenten moeten er al een specialisatie kiezen

WOORDRAADSELKRUIS

Veto's kruiswoordraadsel is lang niet zo moeilijk als velen denken. We mogen toch wel van die verdrangen dat je weet dat die 'Stoel gemaakt van bezems', uit de opgave van vorige week, een *bezemstoel* is. En dat 'Jongetjes' vaak *tisjes* zijn, weet ook ieder mens. Omdat hij het bent, weer eens een nieuwe kans. Wie de opgave van deze week volledig foutloos oplost, krijgt twee (hele dure) strips, van Moebius. Je weet wel, de man die ooit nog 'Luitenant Blueberry' tekende. Oh ja, Geert Van Aken mag niet meer meedoen. Die won de vrijkaarten voor de swingende Latijns-Amerikaanse feestavond, nu vrijdag in het Achtenhuis al.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal - 1. Vooruitgang 2. Noteren 3. Hint - gebarenspeel 4. Duivenhok - boeket 5. Applaus 6. Dansgroep - overjas 7. Kunststijl 8. Water in Friesland - rokersgerei 9. Telwoord - pees 10. Beruchte markies - plaatsnaam.

Verticaal - 1. Herderspelen 2. Dwarsmast - jongensnaam - en andere 3. Bevrijding 4. Autoterm - Friese mansnaam 5. Herhaling 6. Maanstand - U Edele - kledingstuk 7. Half - hoeveelheid 8. Wenevrucht 9. Bij - vlaktemaat 10. Levenslustig.

vooraleer ze een basis hebben kunnen ontwikkelen. Op die manier maakt men van de studenten louter technici.»

Veto: *Dat gebrek aan geïntegreerd onderwijs verwijst u ook naar het Instituut voor Familiale en Seksuologische Wetenschappen.*

Vandereycken: «Het oorspronkelijke initiatief was prachtig. Ook een beetje gedurfd eigenlijk, maar de universiteit kon niet anders: de pil stond voor de deur en er moest een standpunt ingenomen worden. Het bastion van de universiteit werd dus eigenlijk gebruikt om een moreel probleem - dat van de anticonceptiva - tot een wetenschappelijk probleem te maken. Maar vergeleken met wat er in de rest van de wereld gebeurde, was dit een prima initiatief. Het was het eerste instituut dat interdisciplinair wilde werken. Maar het is helaas steeds een 'papieren instituut' gebleven. Het instituut heeft niet eens een eigen gebouw en moet onder de vlag van de fakulteit geneeskunde varen. Dat is niet zo gelukkig: het zou veel meer kansen hebben gehad binnen de fakulteit psychologie.»

«Bovendien is het interdisciplinair aspect eigenlijk gereduceerd tot een 'cocktail-menu': de ingrediënten komen enkel naast elkaar voor, maar ze worden niet op elkaar betrokken. Ieder domein vertelt z'n eigen verhaal. De profen kennen soms elkaars cursussen niet eens. Het instituut startte met nieuwe, jonge mensen, en had een laboratorium kunnen worden voor een nieuwe manier van lesgeven, maar dat is jammer genoeg niet gebeurd. Men heeft daar natuurlijk ook weinig kansen toe gekregen. Het instituut werd gedoogd, nooit gesteund. Het was zelfs een doorn in het oog van de fakulteit geneeskunde, die de laatste jaren een serieuze draai naar rechts heeft ondergaan. Die fakulteit is conservatiever dan ooit tevoren en alles wat met seks te maken heeft, klinkt negatief in de oren van de huidige dekaan.»

«Het resultaat is dat er aan dit instituut een heel brave seksuologie bedreven wordt. Een verborgen seksuologie, zelfs. Het doet mij denken aan de verborgen abortussen van vroeger, die toen 'curetages' werden genoemd. Nu mogen bijvoorbeeld operaties van transseksuelen officieel niet.»

«Heel wat verwijzers kennen die situatie en zorgen voor een voorslektie

van de cliënten. Mensen met klassieke problemen binnen een klassiek gezin sturen ze wel naar het instituut, maar homoseksuelen bijvoorbeeld verwijzen ze liever door naar kleinere, alternatieve centra. Het is niet officieel verboden, maar de universiteit straalt wel zo'n imago uit. Het nadeel is natuurlijk dat de studenten die hier opgeleid worden die problematiek niet te zien krijgen en niet de kans krijgen er ervaring mee op te doen.»

Veto: *Maar mag de universiteit vanuit haar kristelijke achtergrond dan geen morele vragen stellen bij wat mensen doen op het vlak van seksualiteit?*

Vandereycken: «Wat nu gebeurt is dat men - en eigenlijk buidel ik hiermee een erg conservatieve kern binnen de fakulteit - teruggrijpt naar dezelfde argumenten die gebruikt werden in de discussie rond de pil. Dat werd toen ook gezien als een grote aberratie, een ingrijpen in Gods wetten. Ook nu valt men terug op naturalistische morele regels in plaats van op personalistische. Als men dat konsekwent doortrekt, dan moet men de pil afschaffen. Nu is er eigenlijk een dubbele moraal: die argumenten worden uit de kast gehaald als het hen goed uitkomt. De argumenten worden *ad hoc* gemanipuleerd.»

«Binnen de universiteit kun je de studenten een kritische of een voorgekauwde wetenschap aanbieden: Op dit moment produceert de universiteit enkel 'fotokopieerders': mensen die cursussen kunnen reproduceren en daar graden mee behalen. Nergens wordt er van de studenten geëist dat ze creatief en kritisch denken.»

Katrien Callens
Carla Rosseels

Praats

Op woensdag 16 november organiseert men op de Sociale Hogeschool te Heverlee een praatkoffie onder het thema 'Racisme en interculturele opvoeding'. Na een oosterse teeceremonie om 19 u. komen o.a. Mieke Vogels (Agalev), D. Dumlogól (Vocóm), H. Desmet (Foyer) en W. Pauli (Komitee Anti-Racisme Leuven) hun zegje doen.

Woe 16 Stadspark

En wij die dachten dat kwistaxs belasting op TV-spelletjes was!

De Kwistax-races

Duik vooral de vijver niet in

Sportklassiekers organiseren is geen ongevaarlijke job. Vooral in november wil het wel eens heel ongezonder worden. Als alle problemen rond de ene klassieker nog maar van de baan zijn, duikt alweer een nieuw probleemkind op. Maar problemen zijn er om opgelost te worden, nietwaar? Op 16 november vinden dus opnieuw de Kwistax-races plaats. Ditmaal worden de rondjes in het stadspark gereden. En ook zonder de medewerking van radio Sinjaal belooft het een spetterend spektakel te worden.

De Kwistax is een niet-gemotoriseerde tweezitter met vier wielen. In Blankenberge noemt men zoiets een strandkar, maar in Leuven hebben we het over de Kwistax. Voeger kwamen de kwistaxen vooral in de belangstelling via de Kwistax-races, een sportklassieker van Sportraad. Tegenwoordig halen ze echter ook de pers door de aantrekkingskracht die ze op dieven uitoefenen. Na het vorig LISST verdween reeds één van de zes kwistaxen van Sportraad. Die werd nooit teruggevonden. En op 17 september werd nog een Sportraad-vehikel ontvreemd. Aan dit tempo zouden geen de grote dag maar 2 wagens meer beschikbaar zijn, dacht men. Daarom werden voor de bescherming van de overblijvende kwistaxen ongeziene veiligheidsmaatregelen getroffen.

De Kwistax-races hadden vorig jaar voor het eerst een nieuwe formule. Voeger werden de ingeschreven kringen door lotrekking over de zes kwistaxen verdeeld. Zo kwamen echter in één en dezelfde kwistax bijvoorbeeld ingenieurs-in-spe naast katechisten-in-spe te zitten. Deze formule sprak vooral het publiek niet meer aan. In de namiddag was er bijna geen belangstelling meer. Daarom werd er een nieuwe formule uitgedokterd.

Nu worden de races in drie manches én een finale verreden. De 18 ingeschreven kringen worden over de drie manches verdeeld. De eerste ronde begint om 15.00 u. Wat valt daar nu voor de supporters en de toevallige voorbijgangers te beleven? Eerst wordt aan de zes

kwistaxen van die manche een startvolgorde toegekend. Dit gebeurt aan de hand van de resultaten van een spurt-nummer. Elke ploeg rijdt één rondje tegen de tijd. De snelste ploeg krijgt de beste startplaats.

Daarna worden gedurende twintig minuten rondjes gereden. De studenten van een kring kunnen daarbij naar believen pistops maken om de bemanning van hun kwistax te vervangen. Als derde onderdeel van de manche volgt dan het touwtrekken. De teams proberen daarbij hun tegenstander over het parkoers te sleuren. Daarna volgt weer twintig minuten rondjes rijden.

Als iedereen dan goed dronken gedraaid is volgt wat het suksesnummer van de Kwistaxraces moet worden: het geblijndoekt rijden. Pilot en ko-piloot worden daarbij volledig 'blind' gemaakt. Ze worden door een navigator anekes megafon bijgestaan. Die moet hen voorbij de talrijke hindernissen brengen. Het publiek kan daarbij natuurlijk de kwistaxen van de 'tegenstanders' op een dwaalspoor brengen. Misschien kunnen de twee piloten beter oorstoppem meebrengen. Na nog eens twintig minuten rondjes draaien wordt dan de balans opgemaakt. De kringen die na het tellen van de punten als eerste en tweede van een manche worden uitgeroepen, zullen dan om 21.30 u in de finale onder elkaar uitmaken wie de overwinnaar van de races wordt.

Ook de voetbalreks kunnen dit jaar zonder bezwaard geweten deelnemen en supporter. Ze zullen de voetbalwedstrijd België-Tsjechoslowakije niet missen. Die wordt immers om 17.00 u rechtstreeks in het stadspark op een groot scherm gebracht.

De organisatie van de Kwistax-races had dit jaar, naast het verdwijnen van een aantal van de vehikels, nog met andere problemen af te rekenen. De belangrijkste daarvan waren ongetwijfeld de perikelen rond de plaats van het gebeuren. Traditioneel werden de races op het Hogeschoolplein verreden. Er waren vorig jaar echter wel een aantal klachten van voornamelijk middenstanders. Daar echter burgemeester Vansina de sportklassiekers altijd gunstig gezind was, dachten de organisatoren van Sportraad dat alles wel op zijn pootjes terecht zou komen. Ze hadden echter buiten de

UURSCHEMA	
MANCHE 1	
15.00 u	
Katechetika, Architecten, Medika, Wina, Politika en Ekonomika.	
MANCHE 2	
17.00 u	
Historia, Landbouwing, Apolloon, Puskollege, Klio en Eoos.	
MANCHE 3	
19.00 u	
Chemika, Industria, Romania/Germania, VTK, Psychologie en VRG.	
FINALES	
21.30 u	
De beste twee van elke manche plaatsen zich voor de finale.	
Dit alles in het Stadspark.	

8 AGENDA

Samenstelling: Alexandra Meis

Maandag 14 november

20.00 u **INFO** Erasmus, informatie en visies, in de Grote Aula, ink. gratis, org. Loko/KIB/Dienst Internationaal Onthaal.
20.00 u **DANS** Danza Antiqua, in de Stadsschouwburg, org. CC Leuven.
20.30 u **VIDEO** Retrospektieve Gary Hill, allemaal korte tapes die Hill maakte tussen '75 en '83, in Naamsestr. 96, org. Stuc.
21.00 u **FILM** Elena et les hommes (Jean Renoir, 1956), in het Stuc, ink. 80/100, org. Stuc.

Dinsdag 15 november

20.00 u **ZANGFEEST** Vlaams studentenzangfeest, in Grote Aula, org. KVHV.
20.30 u **TEATER** De nacht juist voor het woud van Bernard-Marie Koltès, over twee naamloze figuren die mekaar 's nachts ontmoeten ergens in de stad, met Willy Thomas en Guy Dermul, in het Stuc, ink. 150/200, org. Stuc.
20.30 u **VIDEO** Retrospektieve Gary Hill: tapes die Hill maakte tussen '78 en '87, in Naamsestr. 96, ink. 60/80, org. Stuc.
21.00 u **FILM** Ludwig, in aud. Vesalius, E. Van Evenster, 2E, org. De roze drempel.

Woensdag 16 november

12.00 u **POEZIEMIDDAG** met dichters D. Van Bastelaere, B. Dewulf, C. Ducal en E. Spinoy, mod. prof. Brems, in L & W. Bl. Inkomststr. 21 (Be verd.), org. Kulturkommissie KUL.
17.00 u **LEZING** Architectuur: Liliane Vové over haar favoriete stad Lucca (de lezing zal gehouden worden in het Frans), in het Stuc, ink. gratis, org. Stuc.
20.00 u **FILM** Lich Paata Kalash en Gasherbrum II-Tike van Lut Vivijns en Jan Vanhees over hun laatste expeditie naar Himalaya Pakistan, in Grote Aula, org. Sportkomitee.
20.00 u **BABBEL** Praatkafe met o.a. Mieke Vogels (Agalev), Dundar Dumlugli (Vocom), Walter Pauli (Anti-racisme) en De Smet (Foyer), in Sociale Hogeschool, Groeneweg 11, Heverlee.
20.15 u **FILOSOFISCHE KONFERENTIE** 50 jaar na Husserl: Dr. Ulrich Mell-Husserls droom, in HIW, ink. gratis, org. HIW.
20.30 u **FILM** Filmselctie Thierry Demey: Les quatre nuits d'un rêveur (Frankrijk, 1971) Robert Bresson, over een dromerige man die een meisje redt van zelfmoord, haar troost en op haar verliefd wordt, in het Stuc, ink. 80/100, org. Stuc.
20.30 u **VIDEO** The amazing voyage of Gustave Flaubert and Raymond Roussel (VS, 1986) van Steve Fagin, in Naamsestr. 96, ink. 60/80, org. Stuc.
23.00 u **FILM** Filmselctie Thierry Demey: La dolce vita (Italië, 1960) van F. Fellini, over een journalist die van premiere naar schandaal rent binnen de artistieke en intellectuele jet-set van Rome, in 1 Stuc, ink. 80/100, org. Stuc.

Donderdag 17 november

19.00 u **UNIVERSITAIRE KONFERENTIE** Cognitieve psychologie en cognitiewetenschappen in en uit. En daarna?, door prof. G. Van Oulryve d'Ydevalle, in Grote Aula, ink. gratis.
19.30 u **LEZING** Avonden van de Nederlandse architectuur: Spoor Soeters over de belangrijkste tendenzen in het hedendaagse Nederlandse bouwen, in Arenberginstituut, Naamsestr. 96, ink. gratis, org. Wo Ontwerpraktijk van het Depart. Architectuur.
20.00 u **KONCERT** Act Big Band o/v Felix Simtaine met werken van M. Herr, F. Boland, B. Boris, D. Ellington, W. Shorter en J. Warland, in concertzaal van Lemmensinstituut, Herestr. 53, ink. 120/180, org. Lemmensinst.
20.30 u **TEATER** F: Act speet Rinus, door Marien Jongewaard en Rob de Graaf, gebaseerd op het leven van Marinus van der Lubbe, de jongen uit Leiden die geschiedenis maakte als brandstichter van het Rijksdaggebouw in Nazi-Berlijn anno 1934, in het Stuc, ink. 180/250, org. Stuc.
20.30 u **VIDEO** Letters home (Frankrijk, 1986) van Chantal Akerman over de Amerikaanse dichteres Sylvia Plath die voortdurend strijd voerde om haar schrijverschap en haar vrouw-zijn met elkaar in harmonie te brengen, in Naamsestr. 96, ink. 60/80, org. Stuc.
20.30 u **FILM** Filmmomenten: rond het Frans politisch realisme worden enkele films getoond van Marcel Carné en Jacques Prévert zoals Le jour se lève en Quai de Brumes, in E. van Evenster, 2E, ink. 75/100, org. D'Avant en CeCoWo Leuven.

Vrijdag 18 november

20.30 u **VIDEO** Letters home (Frankrijk, 1986) van Chantal Akerman over de Amerikaanse dichteres Sylvia Plath die voortdurend strijd voerde om haar schrijverschap en haar vrouw-zijn met elkaar in harmonie te brengen, in Naamsestr. 96, ink. 60/80, org. Stuc.

Zaterdag 19 november

20.00 u **KONCERT** Octophoros o/v Paul Dombrecht, in Grote Aula, org. Musica Antiqua.

Zondag 20 november

20.30 u **VIDEO** Welcome Home, Bobby (A. Wise, VS, 1986) met o.a. Timothy William en Tony Lo Bianco, in Vaarstr. 16, ink. gratis, org. Pieter Coutereelstichting.

Maandag 21 november

19.45 u **FILM** The princess bride (VS, 1987) van Rob Reiner, een unieke avonturenfilm geschreven door William Goldman, in Alma 3, ink. 50, org. VTK.
20.00 u **KAMEROPERA** Divabrasiva: over gedragingen van operadiva's die een teatrale dimensie krijgen, met muziekfragmenten van o.a. Schubert, Verdi, Mozart en poëziëleren van o.a. Goethe, Hugo en Yeats, in aud. Minnepoort, K. Albertin 52, ink. 200/250 (loket stadsschouwburg), org. Lyrisch Theater Leporelo.
20.00 u **LEZING** De inbreng van de Poolse Kerk in de maatschappij door Mgr. Mackarsky, in Grote Aula, org. UP.
20.30 u **VIDEO** Parting Glances (Bill Sherwood, VS, 1986), in Vaarstr. 16, ink. gratis, org. Pieter Coutereelstichting.
20.30 u **VIDEO** There was an unseen cloud moving (VS, 1986) van Leslie Thornton, over een jonge vrouw die naar Algerije vertrekt om daar te leven als muzelman, in Naamsestr. 96, ink. 60/80, org. Stuc.
21.00 u **FILM** Some came running (VS, 1959) van Vincente Minelli, in het Stuc, ink. 80/100, org. Stuc.

TENTOONSTELLINGEN

Floris Jespers uit Brabant prive-bezit: tot 16 december, in Faculty Club.
Romantische schilderijen: van 13 november tot 15 december, in Kunstcentrum PAC.
Paul Delamelleure lyrische olieverven: van 15 november tot 15 december, in UZ Gasthuisberg.
Het verbode woord: van 18 november tot 4 december, in Universiteitshal.

ofwel alle sportklassiekers volgen, ofwel geen enkele. Voor die keuze werd Sportraad gesteld. Op de volgende AV wordt over deze kwestie een beslissing genomen. Het is echter nu al duidelijk, dat men niet op de chantage van Sinjaal zal ingaan.

Geen Kwistax-races op je radio dus. Alleen in het stadspark zal je de kwistaxen tussen de rijen toeschouwers zien gieren. Hier en daar zal er misschien eenje tegen een boom rijden, of een salto in de vijver maken. Misschien ditmaal ook weer een ploeg die sneller wil gaan dan de rest door te besparen op het gewicht van de kledij. De helm moet men in elk geval aanhouden. Er zal dus weer veel spektakel te beleven zijn op deze races. Mogen de besten dan winnen, en de gloednieuwe wisselbeek in hun overwinningsroes niet ergens tussen pot en pint verliezen.

Jan Provoost